

Szám.

l, mely
ap"-ja
zünidei
küldött
em.
ténéke

Géza

mely
p"-ja
nint a
szánt
nélkül

15.
ge.

ledik.
z elő-
r, szí-
meg-
fenn-

kr.
kr.
kr.
ésére
zná-
uda-
épü-

-épület.

JÓRAVALÓSÁG. I. (Lásd a 199. lapon.)

XXXIX. kötet, 13. szám. Ára negyedévre 1 frt 40 kr. 1890. szeptember 28-án
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

EGY JÓBARÁTSÁG TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

KÖVÉR kis Ernő, aki torkos és könnyelmű, de különben jó fiu volt, váll-vonogatva felelt:

— Nagyon jól teszi. Ugyan minek maradna itt? Ő egymaga csak nem kergetheti el azt a gonosz bikát?

— Igen... de... de legalább szólhatott volna valamit...

— Persze, hogy magára vonja a bika figyelmét, s mikor mi itt bátorságban vagyunk, ő kerüljön bajba! Te talán nem mentél volna el?

— Nem én!

— No, ezt meg én nem hiszem.

— Ne pöröljünk, mikor úgy is bajban vagyunk, szólj közbe aggódva Győző. Inkább gendoljunk ki valamit, hogyan jutunk haza, mert ez a haszontalan bika, úgy látszik, ostrom alá vesz.

A nyakas állat csakugyan nem tágitott. Ha elsétált is pár lépésnyire, mindig újra visszatért.

— Ha nem jön érte valaki, itt töltjük az éjszakát is! busult Ernő. Nemsokára esteledni fog, nem leszünk otthon vacsorára. Bár csak inkább sárkányt mentünk volna eregetni!

A sopánkodás azonban nem sokat segíthetett rajtuk s Andor azon törte a fejét, hogy valamikép elkergezzék az ostromló ellenséget.

— Tudjátok mit? Törjünk erős galyakat és hajigáljuk meg, talán majd elmegy, mondá.

— Hát még mit! szólta az óvatosabb

Győző. Attól csak még inkább megvadulná.

Andor azonban, járatlan levén az effélében, csak azért sem akart a fiatalabb pajtásra hallgatni.

— Majd megmutatom én nektek, hogy megszabadítlak.

Letört egy vastag ágat és jól czélozva, a bikára dobta. Nagyon jól czélzott, éppen az orrát találta, úgy hogy a konok állat kissé megrázkódott.

— Mondtam ugy-e? Most mindjárt...

Azt már nem mondhatta meg, hogy mi lesz most mindjárt. Mert az ütéstől fölingerült bika a következő pillanatban dühös bődüléssel neki rontott a fának, melyen Andor és Dénes kapaszkodtak. Jó szerencse, hogy nagy és vastag fa volt, mert talán ketté tört volna, amint a bika bőszen döfögette hatalmas fejével. A két testvér rémülten fogózott az ágakba, hogy le ne pottyanjának.

A bika most már egész figyelmét csak erre a fára fordította s Ernő, ki a vacsorát semmiképp sem szeretne volna elmulasztani, a másik fán ezalatt fontos fölfedezésre bukkant.

— Nézd csak, Győző, szólta mellette kuporgó pajtásához, ami fánknak ez a vastag ága átnyul a bokrok fölött annak a tulsó fának egy ágához. Ha oda átkapaszkodunk, a másik fáról a bokrok mögött csöndesen lebecsátkozhatunk úgy, hogy a bika észre nem vesz. Aztán szaporán elfutunk.

Győző alaposan megvizsgálta a helyzetet.

— Igazad van. Induljunk.

Andor a maga fájáról észre vette, mit terveznek.

— Mit csináltok? Talán bizony itt akartok hagyni?

— Már bizony itt hagyunk, mert ti onnan nem jöhettek ide át, felelé Győző.

— Ez már gyáva árulás! dühöngött Dénes.

— Ugyan ne fecsegj a világba! kiáltott Ernő megharagudva. Szeretném tudni, mi hasznatok van belőle, ha mi is itt kurgunk?

Erre a két testvér nem tudott felelni, de azért szörnyen boszankodott, hogy most már Győző és Ernő is elmenekül.

— Ha szerencsésen megmenekülünk, szólt Győző vigasztalólag, mindjárt küldünk embereket, hogy szabadítsanak meg titeket.

— Nem szükséges, nem kell a ti segítségetek; felelé Andor daczos haraggal.

— Ha nem kell, hát jól van.

Ezalatt Győző és Ernő szerencsésen átkusztak a bokrokon túl álló fára, annak törzsén leereszkedtek s aztán a bokroktól eltakarva, teljes erejükből futásnak eredtek. A bika föltekintett ugyan, de a maga megbántóját ott látta a fán, makacsul megmaradt a maga helyén s a két menekülő mihamar szerencsésen eltűnt. Ekkép csak a két testvér maradt ott a kellemetlen helyzetben s most először is egymással kezdett pörölni.

— Te vagy az oka mindennek, szólt Dénes. Te mondtad, hogy jó helyre vezetsz. Gyönyörű helyre vezettél!

— Hallgass! rivalt rá a bátyja. Tudhattam én, hogy itt ilyen bajba kerülünk?

Akkor bezzeg nem panaszkodtál, mikor a körtét hoztam.

— Legalább ne mondtad volna Győzőnek, hogy ne küldjön segítséget! Most már ki tudja, mikor szabadulunk?

A szabadulás órája azonban nem volt messze, csakhogy nem volt benne köszönet. Ernő ugyanis, jó fiu létére, Andor haragos vissza utasítása daczára is segíteni kívánt a megszorult pajtásokon s hazamenet egy paraszt legénynek elmondta, hogy ott a mezőn két fiu milyen bajban van. Ezzel a jó szándéku beszéddel azonban éppen rossz helyre talált fordulni. Mert azt a legényt kevéssel előbb kérdezte a körtefa gazdája, nem látott-e erre valahol szaladó diákokat? A legény tehát nem szólt semmit, csak nagyot nevetett és elsietett.

Kevéssel Győző és Ernő elmenekülése után, Andorék ott a fán nagy örömmel vették észre, hogy két ember is közeledik, nagy ostopattogással.

— Jönnek már a bikáért! Haza vezetik!

A bika az ostopattogásra figyelni kezdett, egy pillanatra megállt, aztán hirtelen megfordult és eliramodott a mezőre. De Andorék meglepetésére, az egyik ember, egy öreges gazda, nem a bika után ment, hanem oda állt a fa alá s fenyegető hangon kiáltott fel hozzájuk:

— Hát mégis megcsiptem, kedves ifuracskáim? Számoljunk csak egy kicsit arról a körtéről! Tessék csak le szállani!

Hát a körtefa gazdája volt ez. Andornak és Dénesnek megint nem volt egy csöpp kedvök sem lejönni a fáról, s Andor

azon törte a fejét, hogy valami fortéllyal kivágja magát.

— Miféle körtéről beszél? Miről akar velünk számolni?

— No, csak ne is próbálja tagadni, mert nagyon jól ráismerek a sárga kabátjára. Igen szépen láttam ott a körtefámon.

— De igazán... valami tévedés van...

— Nincs kedvem alkudozni. Szaporán le, mert az ostrom elér ám oda föl is.

Ezt mindjárt be is bizonyította egy suhintással, mely Andornak a lábát erősen megvágta. Most már ugyancsak gyorsan lent termettek s amint leértek, a gazda izmos kézzel galléron toltatta mindkettejüket.

— Így ni! Most már kedves urficskáim, én magam is elvégezhetném a dolgot ezzel az ostrommal. De úgy gondolom, jobb lesz, ha elvezetem magukat haza és megkérdem az igazgató urtól, hogy lépésre tanítják-e itt a diák urfiakat?

Andor és Dénes szivesebben választották volna azt, hogy a haragos gazda maga végezzen velök, bár ha az az ostor

nem is valami kellemes szerszám. De az öreg gazda jól tudta, mit csinál. Nem sajnálta ő azt a pár körtét s ha kérték volna, szívesen oda adja; de tudta, hogy rozszra vezet, ha fiuk titokban ilyen utakra tévednek, erről értesíteni kell azt, akinek gondjaira vannak bízva.

A két testvér könyörgésre fogta a dolgot, ígérte, hogy megfizeti a körtét —

mindhiába. Lehorgasztott fejjel vonultak be az öreg gazdával az intézetbe, hol a pajtások nagyot néztek e furcsa hazatérésre. Egyenesen az igazgató elé kerültek, hol az öreg gazda röviden előadta panaszát, végül azt mondván:

— Nem az okbul teszem, mintha nagyon busulnék azért a néhány kör-

téért; van ott a fán elég. De úgy gondoltam, jó lesz, ha az ifurakat idején megtanítják arra, mi lesz a kis tolvajokból.

— Nagyon jól tette, kedves barátom, szólott az igazgató. Azonnal szigorú vizsgálatot tartok.

Az öreg eltávozott, a vizsgálat pedig megkezdődött. Andor jól látta, hogy ő el nem kerülheti a büntetést, de eltökélte,

JÓRAVALÓSÁG. II. (Lásd a 199. lapon.)

rszám. De az
t csinál. Nem
t s ha kérték
le tudta, hogy
itokban ilyen
esíteni kell azt,
izva.

rgésre fogta a
eti a körtét —
mindhiába. Le-
horgasztott fej-
jel vonultak be
az öreg gazdá-
val az intézetbe,
hol a pajtások
nagyot néztek
e furcsa haza-
térésre. Egye-
nesen az igaz-
gató elé kerül-
tek, hol az öreg
gazda röviden
előadta pana-
szát, végül azt
mondván:

— Nem az
okbul teszem,
mintha nagyon
busulnék azért
a néhány kör-
De úgy gondol-
kat idején meg-
is tolvajokból.
kedves barátom,
nal szigorú vizs-

a vizsgálat pedig
l látta, hogy ő el-
ést, de eltökélte,

hogy legalább magával rántja a többieket
is, azok se meneküljenek szárazon. Mert
megtehetette volna, hogy nem vall rájuk;
de ilyen nagylelkűség esze ágába sem ju-
tott. Ha ő büntetést kap, kapjon a többi is.

Terve mindazáltal nem egészen úgy
sikerült, amint gondolta. Az igazgató
kérdéseire legelőször is elmondta, hogy
nemcsak ő volt azon a körtefán, hanem

Gábor is, sőt Gábor ment föl először;
aztán Győző és Berti is osztoztak a zsák-
mányon.

Elő kellett tehát állni valamennyiök-
nek, csak hogy éppen ez buktatta meg az
Andor tervét. Mert rövid idő alatt termé-
zetesen kiderült, hogy Andor indítvá-
nyozta a körte-lopást, Gábor pedig kere-
ken ellene szólt, a fára pedig csak azért

HAZA FELÉ. (Lásd a 198. lapon.)

mászott föl, hogy megmutassa bátorságát,
a gyümölcshez hozzá nem nyult s még
abban sem osztozott, amit aztán Andor
hozott. Mikor tehát ítéletre került a sor,
Gábor csak szelid intést kapott, hogy még
bátorsága bizonyítására se tegyen ilyet,
különben pedig az intés vége inkább még
dicséret volt, amiért ellene volt a körte-
lopásnak. Dénes, Győző és Ernő szigorú

dorgálást kaptak, míg Andornak, az igazi
bűnösnek, kemény büntetés jutott, azzal a
fenyegetéssel, hogy ha még egyszer ilyes-
mit követ el, kicsapják az intézetből.

Andor persze roppant igazságtalan-
ságnak tartotta, hogy csak ő kapott szio-
gorú fenytést. Hogy az öcsse olcsón
menekült, azt nem bánta s még azzal is
megbékült, hogy Győző és Ernő nem ju-

tottak nagyobb bajba; de hogy Gábor az egész kalandból oly diadalmasan került ki, hogy sem a körte miatt, sem a bikával nem volt baja, sőt végül dicséretet is kapott: ezt a gonosz indulatu Andor nem tudta elviselni. Mérgesen mondta is Gábornak:

— Megállj csak! Majd megbánod még, hogy rám háritottad az egész körtehistóriát s még a bikánál is cserben hagyta. Majd én is ilyen pajtásod leszek.

— Akkor jó lesz, felelt Gábor büszkén. Én figyelmeztettelek, ne nyulj a máséhoz, azután meg hogy ne szaladj bolondjában a még nyugodt bika elől. Bátor voltál a körtefánál és gyáva a bikánál. Magad okozta bajodat.

(Folytatása következik.)

HAZA FELÉ.

(Képpel a 197. lapon.)

*ESTE van, este van, már a nap leszáll,
Arany kéve gyanánt omlik szét sugára —
Hazafelé hajtja apa és családja.*

*Közel már a falu, ügess hát no, szürke!
A böngészett buzát is tegyük a csürbe,
Nehogy elkapkodja előlünk a csürhe.*

*No te alamuszi apró nép ott hátul!
Nem is moccansz már meg a nagy buz-
góságtul —
Almos vagy a madárlátta fris kalácstul?*

*Czammogj no lovacskám, haza érünk gyor-
san!*

*Már hüvös szellőcske kél ott a bokorban —
Almos táskák hopp no! — lefektettek sor-
ban.*

SZÁMON KÉRÉS.

(Képpel a 205. lapon.)

BÜNÖSNEK érzed magadat, ugy-e, te rossz koma? Alázatosan meghunyászkodol s félsz, hogy most utólér a rettentő büntetés! Nem is hiába félsz, mert most számolni fogunk és ha rosszul üt ki a számadásod, akkor jaj szegény fejednek, még inkább jaj a bundádnak!

Tudod-e, mit tartok a kezemben? Ismered jól, ez az a borzasztó korbács, melytől annyira remegsz, mikor apácska kezében suhog. De most én vagyok a bírád és parancsolód, aki számon kérem a nagy bűneidet.

Lássuk csak, mit mindent vétettél! Emlékszel-é, min kezdted korán reggel? Az a kedves czicza jött hozzám, hogy adjak neki reggelit. Adtam is neki maradék tejecskét a csésze aljába. És te mit tettél? Oda jöttél, goromba morgással ráijesztettél a szegény cziczára és megszasztottad, aztán magad ittad meg a tejecskét. Hát illik ez ilyen nagy és vitéz kutyához? Az erősnek csak erős ellenséggel illik harczra szállani! Nem dicsőség, ha az erős megrabolja a gyöngét.

Ezt azonban még megbocsátottam. Azt hittem, hálás leszel a jó tejecskéért és majd együtt fogunk játszani, ráülök a hátadra és lovagolok. És te mit tettél? Gonoszul morogtál és a fogaidat mutogattad, mintha azt mondtad volna, hogy te nem vagy paripa. De ha nekem nincs más paripám, hát nem kötelességed-é, hogy fölvégy a hátadra? Nem tetted, elszöktél. Hát ez illik? Csak a jót akarod, de megszolgálni nem tetszik érette?

Ugy-e, most már bánod, hogy olyan goromba és barátságtalan voltál? Most már félsz, hogy megkapod érdemlett büntetésedet? Mert abban hiába bizakodol, hogy vastag a bundád, meg sem érzed, ha én rád ütök. Majd nagyot suhintok ám, nagyon nagyot és nem szabad elfutnod,

sem az ágy alá bujnod. Aki bűnös, az tartsa szépen oda a hátát.

Látom, nem futsz. Bünbánólag pillantasz reám. No, hiszen nem mondom, hogy a szép kérés hiába való. Aki megbánja hibáját, megérdemli a bocsánatot.

Jól van no, hát megbocsátok. Most az egyszer utoljára. De most aztán jóvá köll tenned a hibádat. Felülök a hátadra, aztán szépen körül lovagolunk a szobában. A cziczával ezt úgy sem tehettem volna. És ha le nem dobsz, majd megjutalmazlak, ozsonnára kapsz jó csontokat.

Ugy-e jó lesz? Akkor hát szent a barátság.

JÓRAVALÓSÁG.

J (Képpel a czimlapon és a 180. lapon.)
JÓ SZÁNDÉKKAL, szorgalommal

*Telik mindig és mindenre ;
 Böskének gyönyör a munka,
 Csak dologban telik kedve.*

*Most a szopós Boriskának
 Feslett köntösét javítja,
 A belepött butorokról
 Sűrű port eltakarítja.*

*Majd öccsének Bandikának
 Siet a segítségére,
 Ha ez a számfeladatnak
 Nem lyukad ki a végére.*

*S ha nincs egyéb munkája már —
 Vaczokban ott a Viczája ;
 Hej, annak is szegénykének
 Nincs rendben a szoknyácskája !*

*Varr-varrogat, tesz-cselekszik,
 Mindig is akad munkája —
 Üres idő és üres kéz,
 Az nem fordul elő nála.*

*S még sincs nagyra ő magával :
 Mosolygó, szerény és boldog.
 S osztályrésze mindenkinek,
 Ki nem kerüli a dolgot.*

A MŰVÉSZET HASZNA,

vagyis

A ZENEKEDVELŐ KROKODILUS.

— Szerencsés végű szörnyű történet. —

(Képekkel a 200. és 201. lapokon.)

*M*AGA beszélte el nekem a Czinczogó Tóni és igaznak is köll lennie, mert ha rázni kezdtem a fejemet, hát mérgesen rám kiáltott :

— Micsoda? Tán bizony nem is hiszi? Ha nem hiszi, menjen oda és hívja ki a mélységes Nilusból azt a krokodilust, az majd megmondja. Olyan igaz, amint hogy Czinczogó Tóni a nevem és hogy hegedű-művész vagyok.

Mert azt már csak elhiszi, hogy nagy művész, aki még a legrettenetesebb szörnyeteget és tánczra penderíti a muzsikájával. Pedig én megtettem, meg én!

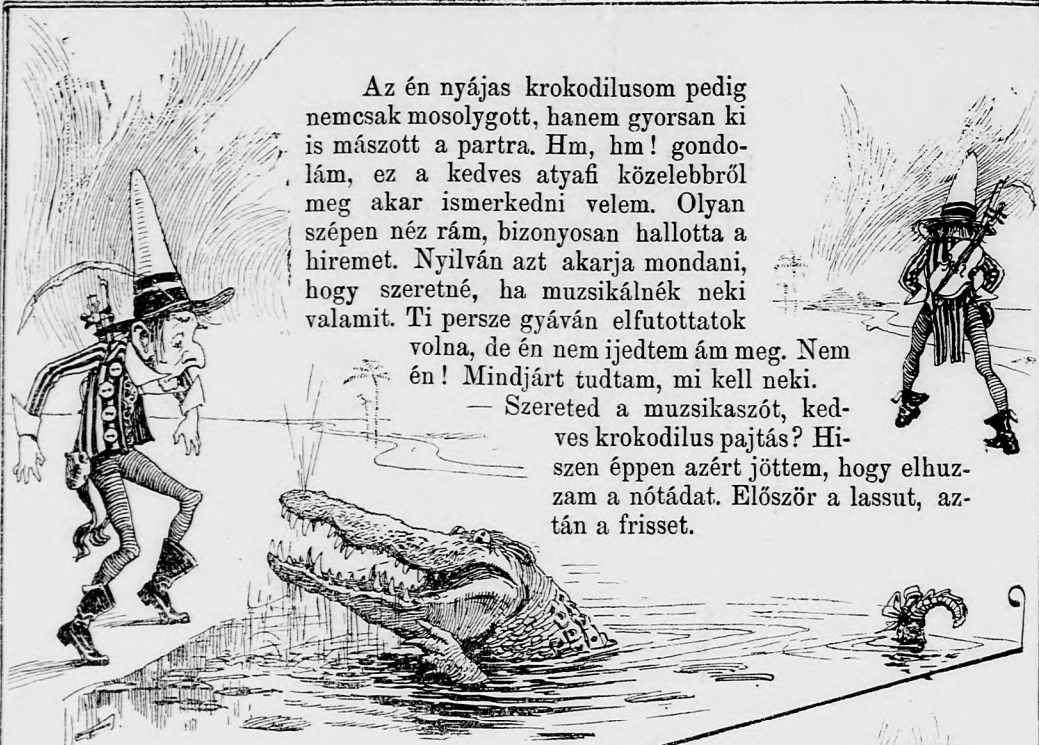
Neki indultam világot látni, mert művész hazája széles e világ. A kinek van jó hegedűje, megél az nemcsak a jég hátán, hanem a homokpusztán is. Mert ember, állat, madár, szárazon és vízben élő és uszó teremtés mind szereti a muzsikát. Nem hiszi? Én sem hittem, de most már hiszem, mióta ott jártam a krokodilusok országában.

Micsoda? Talán még azt sem hiszi, hogy ott jártam? De bizony ott jártam éppenségesen a híres és nevezetes Nilus folyó partján. Nagyon meleg van ott, hát egy szép napon este felé indultam sétára, gyönyörű művészi öltözetemben. Vittem a hegedűmet is, hogy ha éppen akad kinek, hát muzsikálok. De bizony nem akadt és elgondolkozva álltam meg a víz partján, mikor egyszerre csak kiüti a vízből a fejét egy rettenetes krokodilus. No, nem vagyok ijedős legény, de azt nem tagadom hogy egy kicsit kellemetlennek találtam ezt a meglepetést, ámbár a krokodilus igen barátságosan mosolygott felém. Mert a krokodilus, még ha mosolyog is, csupa jó kedvéből bekap egy-egy embert.

Az én nyájas krokodilusom pedig nemcsak mosolygott, hanem gyorsan ki is mászott a partra. Hm, hm! gondolám, ez a kedves atyafi közelebről meg akar ismerkedni velem. Olyan szépen néz rám, bizonyosan hallotta a hiremet. Nyilván azt akarja mondani, hogy szeretné, ha muzsikálnék neki valamit. Ti persze gyáván elfutottatok

volna, de én nem ijedtem ám meg. Nem én! Mindjárt tudtam, mi kell neki.

— Szereted a muzsikaszót, kedves krokodilus pajtás? Hiszen éppen azért jöttem, hogy elhuzsam a nótádat. Először a lassut, aztán a frisset.

Rá is huztam mindjárt, csak úgy sirt-rítt a hegedüm. Nagyon tetszett a krokodilusnak, csak úgy potyogtak a könnyei a bús nóta hallatára. Aztán hirtelen ráhuztam a frisset, jó ropogós csárdást, amelyet még, tudom, soha sem hallott. Nem is állhatta sokáig, hanem tánczra kerekedett és úgy elrakta ott a víz partján, akár csak diák:majálison lett volna. Bokázott, forgott, keringett és

HR. MILLAR

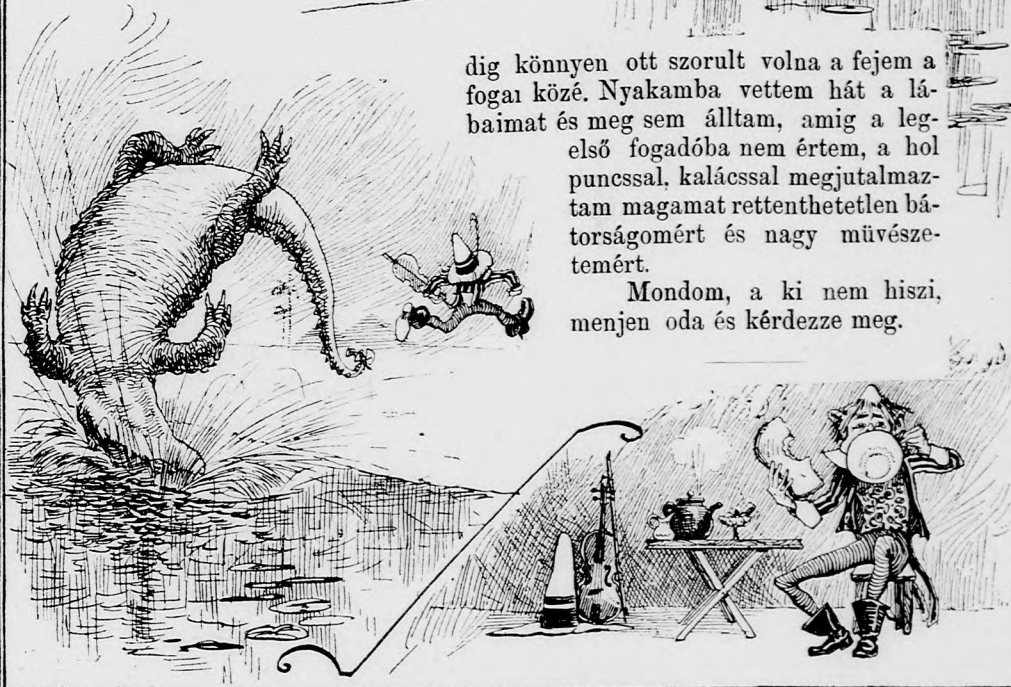
alkalmasint nagyon a fejébe szállt a tüzes nóta, vagy már régen nem tánczolt, elég az hozzá, egyszerre csak elszédült és nagyot bukfenchezve, bele pottyant a vízbe.

Hát én ezzel is meg voltam elégedve, nem is vártam be, hogy újra előjőjön és köszönetül megöleljen. Mert hát ki tudja, csupa nagy hálából nem akart volna-e megcsókolni? Akkor pe-

dig könnyen ott szorult volna a fejem a fogai közé. Nyakamba vettem hát a lábaimat és meg sem álltam, amíg a legelső fogadóba nem értem, a hol puncssal, kalácssal megjutalmaztam magamat rettenthetetlen bátorságomért és nagy művészetemért.

Mondom, a ki nem hiszi, menjen oda és kérdezze meg.

GÖRBE UTON.

— Beszélyke. —

SÖNDES eső permetezett odakint, az égbolt pedig úgy el volt borulva, hogy estig már nem is lehetett jó időt reményleni. Azaz jó idő járt sok embernek, akinek a veteményeire szükséges volt az áldásos eső. De mi nem voltunk se gazdák, se kertészek, nekünk szörnyen alkalmatlan volt az eső.

Unatkozva nézegettünk ki az ablakon.

— Oh, el nem áll ez az eső három napig sem!

— Nagyon úgy látszik! Mit csináljunk most már egész délután?

Hiszen ha erre a nehéz kérdésre feleletet tudunk, akkor nem törődtünk volna az esővel. Persze olvasgathattunk volna, de azt tettük már egész délig, a tornác pedig bár különben eléggé tágas, mégis csak szűk volt olyan három eleven diáknak, amilyenek mi voltunk.

Egyszerre az Imre öcsém fölkiált:

— Jaj de rövid az eszünk! Hát mért nem megyünk Tamás bácsihoz?

— Igaz a! Menjünk át Tamás bácsihoz.

Csak a negyedik házba kellett menni, oda elfutottunk esernyő nélkül is. Nem volt abban semmi kétségünk, hogy ott szívesen látnak. Messze földön nincs olyan kedves bácsi, mint a mi Tamás bácsink, akit nemcsak a mi falunkban szeret és tisztel mindenki, hanem az egész vármegyében. Mi pedig hogy ne szerettük volna, mikor mindig olyan nyájas és kedves volt hozzánk. Talált volna ő akárhányszor

okosabb időtöltést, mint azt, hogy nekünk mesélgesen, magyarázzon. De láttuk, hogy szívesen teszi és azért sokszor éltünk is az engedelmével, hogy amikor csak tesszik, látogassunk el hozzá. Mindig talált számunkra valami érdekes foglalkozást.

Most, hogy bizony nem éppen nagyon csöndesen rontottunk be a szobájába. Tamás bácsi éppen holmi régi emléktárgyait rendezgette. Volt köztök sok érdekes ékszer és más mindenféle tárgy; mi természetesen kíváncsian nézegettük és hallgattuk, mikor egyikről-másikról elmondta, micsoda emlék fűződik hozzá. Egyszerre szembe tűnt valami, amiről ugyancsak nehéz volt elhinni, hogy az is értékes emléktárgy lehet. Az pedig egy egészen közönséges, ócska, kopott kis ezüst zsebóra volt.

— Ejnye bácsikám, hát ezt ugyan mért tartogatja? Ezt már csak nem érdekes itt a sok szép holmi közt őrizgetni.

— Mi az? Aha, a kis ezüst óra. Tévedsz kedves fiam. Az a legértékesebb emlékem, diákkori zsebóráim, amelynek köszönhetem, hogy ember lett belőlem.

— Ennek az órának? Már ugyan hogy lehetne az?

— No természetesen, az a kis óra maga nem csinált semmit. De bele játszott abba a históriába.

— Miféle históriába? Mondja el, kedves bácsi!

— Ha éppen kedvetek van rá, elmondhatom. Jobb mulatságot most úgy sem tudok számotokra. Kiülünk a tornácra s míg ti egy kis gyümölcsöt rági-csáltok, elmondom nektek a történetkét abból az időből, amikor én még nem vol-

tam ilyen csöndes Tamás bácsi, hanem igen vásott Tamás urfi, akit senki sem szeretett, mert kiállhatatlanabb ficzkó három vármegyében sem igen akadt.

— Mit? Tamás bácsi lett volna kiállhatatlan? No már az csak lehetetlen.

— Pedig úgy volt. Igaz, nagyon régen volt. Ugyan-ebben a házban, ahol most vagyunk, éltem diákgyerek koromban. De nem igen sokáig. Nem birtak velem szüleim, napról napra újabb vásott csinyen törtem a fejemet, a tanulás pedig mindig a legutolsó gondom volt. Egyszer aztán édes apám megelégedte.

— Segítünk a bajon. Itthon sok egyéb dolgunk mellett nem érünk rá, hogy reggeltől estig csak ezzel a vásott fiuval foglalkozzunk. Beadom egy nevelő intézetbe, melyről már sok jót hallottam, hogy ott ránczba szedik a legrakoncztalanabb ficzkót is.

Nekem azt persze nem mondták meg, milyen helyre visznek, csak azt, hogy vége az otthoni szabad életnek. Gyanazkodtam mégis, hogy nem igen mulatságos helyre kerülök, mert akármilyen iskola, ott mégis nem a játék, szaladgálás a fő, hanem a leczke. De el voltam tökélve, hogy rajtam ugyan ki nem fognak, mert én bizony tanulni nem fogok, a mulatságokat pedig nem hagyom. És bizonyosan akad ott majd egy pár jó pajtásom, hát talán még vigabban leszünk, mint itthon, ahol kis testvéreimet sehogysem tudtam a magam pártjára hódítani.

Mikor az iskolai év kezdődött, össze csomagolták a holmimat, atyám kocsira ült velem s utra keltünk. Akkoriban még nem volt annyi vasut, mint mostanában,

lassabban ment az utazás és csak másnap estére értünk célhoz, a nevelőintézetbe. Ott egy igen barátságos, de igen komoly arczu öreges ur fogadott. akiről mihamar megtudtam, hogy az intézet igazgatója. Atyámmal bezárkóztak egy szobába és sokáig beszélgettek. Azután atyám igen kurtán elbucszott tőlem, rám parancsolva, hogy engedelmes és szorgalmas legyek, akkor nagyon jó dolgom lesz itt.

— No, ha itt a szorgalomtól és engedelmességtől függ, hogy jó dolgom legyen, akkor nem sokáig maradunk jó barátságban, mert az mind a kettő nagyon alkalmatlan és kellemetlen állapot. Majd megpróbálom, hogy anélkül is boldoguljak.

Ezt persze nem mondtam hangosan, csak gondoltam. Másnaptól fogva pedig aszerint cselekedtem. Ugy kezdtem a dolgaimat, mint otthon, hogy majd azt és úgy csinálom, amint nekem tetszik. De rögtön az első kezdetnél nagy bosszúsággal tapasztaltam, hogy itt ez bajosabb. Felügyeltek minden lépésemre s kényszeríteni kezdtek, hogy azt tegyem, amit parancsoltak. Daczoskodtam, de ennek is rossz vége lett, mert alig pár nap mulva, miután a szép szóra nem is hederítettem. kezdődtek a büntetések. Na, azok nem voltak mulatságosak. Mikor a többi fiuk játszottak, sétáltak, én szoba-áristomban ültem. És ha még csak becsuktak volna! Elheverésztem volna én ott akár egész nap. De azt sem engedték, hanem egyik tanár vagy valamelyik bajuszos nagy diák ott ült velem és kénytelen voltam borzasztó hosszú feladványokat írni; hozzá pedig néha még az ebédem is mindössze egy darab kenyér volt egy pohár vizzel.

De nem azért voltam én a híres vásott Tamás, hogy egykönnyen megpuhítsanak. Akár hányszor büntettek, másnap megint csak újra kezdtem. Persze újra következett ismét a büntetés is. Végre bele untam. De nem arra szántam rá magamat, hogy jobban végzem a dolgomat. Egészen más valamit forgattam a fejemben.

— Én biz ezt tovább nem tűröm. Megszököm. Haza nem megyek, mert apám bizonyosan vissza hozna ide... de elmegyek Budapestre, ott majd boldogulok... olvastam én már sok olyan történetet, hogy bátor fiuk milyen szerencsések lettek.

De a szökést elhatározni könnyebb volt, mint végre hajtani. Ugy vettem észre, hogy minden lépésemre vigyáznak. Mint ha megsejtették volna, hogy min töröm a fejemet.

— Azért mégis megteszem. Majd kitalálok valamit.

Ki is találtam. Minden reggel bejárt a házba a pék-inas, aki zsemlét és kiflit hozott. Ezzel elhittem, hogy titokban színi-előadásra készülünk és nekem holmi ócska, foltos mesterinas-ruhára, gyűrött kalapra volna szükségem, mert én mesterinas szerepében fogok föllépni. Neki bizonyosan van ilyen ruhája, adja nekem. Adok érte három tizeskét.

— Már az bizony nem igen fényes öltözet, amit én adhatok. Olyan rongyos, hogy már magam sem viselhetem.

— Annál jobb. Éppen az kell nekem.

Betanítottam, hogy a ruha-darabokat egyenként, titkon csempéssze be hoz-

zám. Ez meg is történt s pár nap mulva megvolt a szökevény-ruhám. Korán reggel felöltöttem. A gyűrött, kopott kalapot mélyen a szemembe vágtam s talán még az édes anyám sem ismert volna reám. Pénzem csak pár krajczár volt, de a kis ezüst zseb-órám, ezt ni, zsebembe dugtam s elszántan indultam neki a kapunak. Kissé szepegtem, amint a tágas udvaron végig mentem. Futni nem volt szabad, mert ez gyanut keltett volna. Láttak is többen, de számításom nagyon jól sikerült: mindenki azt hitte, valami mesterinas jár ott, senki sem állt az utamba, szerencsésen kijutottam a házból. Akkor aztán futásnak eredtem. Nem néztem merre, hova, csak futottam majd egy óráig s mikor végre kifogyott a lélekzetem s megpihentem, egészen ismeretlen tájon találtam magamat. Most már arra gondoltam, hogy uti tervet csináljak.

— Sietnem kell, hogy mentül meszebb jussak erről a tájról, mert bizonyosan keresni fognak a környéken... és az országuton sem szabad járnom, mert ott hamarabb rám akadnak... A mezőkön keresztül megyek tovább és majd csak a harmadik vagy negyedik faluba térek be, hogy megtudjam, merre induljak Budapest felé. Addig majd kigondolok valami mesét, hogy ki vagyok.

Utravalónak egy-két zsemlét hoztam volt magammal. Az egyiket megettem reggelire s miután megpihentem, szaporán gyalogoltam odább. A gyalogolást nagyon jól birtam, mert hiszen mindig a kóborlás volt kedvencz multságom. Mire tehát a nap delelőre emelkedett, már jó messzire eljutottam.

Egy kis erdő szélén birka nyáját pillantottam meg. A juhászbojtár a kutyával együtt egy árnyas fa alatt heverésztek. A kutya hegyes fülü, kicsi állat volt, amelyet a juhászok sokfelé tartanak, mert ez a kis kutya igen jól tudja össze terelni a juhokat, s ha valamelyik elmarad a nyájtól, a kutyaéska mindjárt utána ered és a nyájhoz kergeti. Amint engemet

megpillantott, nagy kaffogással ugrott föl. A juhászbojtár is föltekintett és gyanakodva nézett rajtam végig; de mivel láthatta, hogy én bizony nem lehetek valami veszedelmes ellenség, lecsitította a kutyát és megvető hangon odaszólt felém:

— Ne félj no, nem bánt.

— Nem is félek én tőle, felelém hetykén. Elbánok én ennél különb kutyával is.

SZÁMON KÉRÉS. (Lásd a 198. lapon.)

— No, arra szükséged is lehet, mert ha a faluban meglátnak a kutyák, bizony leszedik rólad azt a rongyos plundrát, te csavargó!

Persze, be köllött volna látnom, hogy abban a rongyos, szurtos ruhában csakugyan nem nézhetnek egyébbnek csavargókoldusnál. De még nem szoktam jól bele az állapotomba s fölpattanva felelém:

— Azért még sem cserélnék a te hitvány gubáddal. Az csak parasztnak való.

— Ejnye te sehonnai földönfutó, hát te talán valami nagyságos urfi vagy?

— Az is vagyok, ha akarom.

S ezzel büszkén elövettem az órát, megnéztem hány az óra és odább sétáltam az erdőbe.

Már éppen dél volt s a nap nagyon

melegen tűzött. Leheveredtem egy bokor alá, megettem a második és utolsó zsemlyémet és elnyújtóztam, hogy alszom egy-két órát s majd azután vándorlok odább.

El is aludtam, de nem igen sokáig pihenhettem, mert egyszerre csak arra riadtam föl, hogy valaki keményen a karomon ragad és így szól:

— Ez csakugyan igazi csavargó, tolvaj. Hé, ficzkó, kelj föl!

Ijedten ugrottam föl s még nagyobb lett a rémületem, mikor láttam, hogy aki fogva tart, az egy izmos, hatalmas csendbiztos, mellette pedig az a juhászbojtár áll, akivel az imént beszéltem s aki most a zsebemre mutatva, mondá:

— Abból a zsebéből huzta elő, bizonyosan most is ott van.

— Hol az a lopott óra, te semmiházi csavargó? rivalt rám a csendbiztos. Add elő!

— Az az én óráim, az nem lopott óra, felelém megrettenve.

— Persze, ilyen rongyos csavargók uri zsebórákkal szoktak sétálni, szólt a csendbiztos gunyosan. Ne próbálj hazudni, semmirekellő, mert mindjárt kapsz kóstólót a karikás ostorral!

S a zsebembe nyulva, kivette az órámat.

— Csakugyan itt van. No, ez talán még egyébnek is a nyomára vezet.

Nagy rémülettel láttam, milyen veszedelmes állapotba jutottam. Tolvajnak tartanak s ebben a rongyos ruhában nem is tarthatnak egyébnek. De megpróbáltam, hogy kimagyarázzam a dolgomat.

— Kérem szépen ne bántsanak... én nem vagyok tolvaj... ez az óra igazán az enyém... én csak megszőktem...

— Azt már elhiszem, hogy megszők-tél valamelyik börtönből. Majd vissza kerülsz oda, ne félj. Most pedig semmi fecsegés többé! Előre, be a község házára. Ott majd meglátjuk, miféle tolvajbandából való vagy.

Sírva fakadtam, rugdalóztam, kapálóztam és kiabáltam, hogy én nem bántottam senkit, hát engem se bántson senki, én uri fiu és diák vagyok; de a csendbiztos nagyot vágott rám a karikással.

— Elhallgass, mert többet is kapsz.

Nem volt kedvem még többre. Szökésre nem gondolhattam, mert a hatalmas ember keményen fogta a karomat s úgy vezetett be a legközelebbi faluba. Az emberek össze csődültek s egész sereg gyerkőcz futott utánunk, nagy hangon kiabálva:

— Tolvajt fogtak! Tolvajt fogtak!

Reszkettem a tehetetlen dühtől is, de még inkább a szégyentől. Mert ha vássott garabonciás fiu voltam is, de azt tudtam, milyen tisztos szülék gyermeke vagyok, valami becstelen tettet magam sem követtem volna el a világért sem, és most ime világ csufjára mint tolvajt huzcolnak végig a falun. És hiába beszéllek akármit, nem hiszik, — ez a szerencsétlen rongyos ruha ellenem bizonyít, utoljára még talán börtönbe csuknak mint közönséges gonosztevőt!...

Hát azt meg is tették. Becsuktak. Mert amint eljutottunk a község házához, ott a csendbiztos meg a bíró, a jegyző és

még néhányan rögtön vallatóra fogtak. A csendbiztos így szólt:

— Bekisérem a megyei börtönbe, de előbb ki kell itt mindjárt vallatni, nem dugott-é el valahol az erdőben más lopott portékát. Beszélj ficzkó! De igazat mondj, mert különben jaj neked.

A félelem, a szégyen egészen megtört s alig tudtam, mit mondjak. A daczoskodástól nagyon elmúlt a kedvem. Remegő hangon zokogva kezdtem könyörögni:

— Kérem szépen, higyenek nekem... nem vagyok tolvaj... ezt a rongyos ruhát csak azért öltöttem fel, hogy rám ne ismerjenek.

— Ha nem vagy csavargó, tolvaj, mért félsz, hogy rád ismernek? rivalt rá a csendbiztos.

— Mert... mert... oh! Roszul tettem... tudom, nagyon rosszul tettem... megszöktem a nevelő intézetből, ahol eddig diák voltam.

Összenéztek. Látszott, hogy nem igen hiszik, amit mondtam.

— Ez csak olyan kigondolt hazugság, szólt a csendbiztos. Ismerem én az ilyen jó madarakat.

— No, de hátha mégis úgy van? szólt az öreg biró. Járjunk csak a végére. Hát mondd el csak, ki vagy, kik a szüleid, honnan jössz?

Szégyenkezve, de elmondtam mindent. Mikor elvégeztem, a csendbiztos még mindig rázta a fejét.

— Most sem hiszek belőle egy szót sem. A nevéről ismerem azt az urat, akit az apjának mond. Az nagyon tisztas,

tekintélyes birtokos, annak a fia nem indulhat így csavargónak világgá.

— Megtudhatjuk rövid idő alatt, szólt az öreg biró. Az a nevelőintézet három órányira van ide. Oda küldök egy lovas embert s az majd megtudja az igazgatótól, mi igaz a dologban.

— Nem bánom, szólt a csendbiztos. De addig már csak hűvösre tesszük, ne hogy eszébe jusson megugrani. És ha nem igaz amit beszélt, ha csak el akart bolondítani, no akkor holnap majd lesz ne mulass!

Ezzel karon fogott és betaszított a falusi tömlőcbe, egy piszkos, sötét, büzhödött pincze-helyiségbe. Hideg borzongás futott rajtam végig. Egy pár elzúllott, borzasztó képű ember volt még ott s ezek röhögve fogtak körül, de aztán hagytak, hogy a sarokban csöndesen sirdogáljak.

Este lett, az éj is leszállt s én ott kuporogtam a börtönben. Most már természetesen egész más színben láttam tettemet. Milyen oktalanság volt! Milyen szégyenbe kevertem magamat, szüleimet, a nevelőintézetet! S ha itt el nem fognak, hát bizonyosan elfognak holnap máshol, mert hiszen az csakugyan igaz, hogy csavargó lettem. Mikor pedig jólétben, dicséretet, kitüntetést, szeretetet aratva élhettem volna! Őszinte megbánással, borzadva láttam, hova vezet az ut, melyen megindultam.

Keveset aludtam, sokat töprenkedtem azon a szomorú éjjelen s aggódva lestem, mi következik majd reggel. Az következett, hogy a csendbiztos nyitott be s kézen fogott, de most már nagyon szeliden. S hozzá félig nevetve mondá:

— Nem igen puha ágya volt, ugy-e Tamás urfi? Hja, minek tett olyan bolondot! No, most először is öltözködjék át a becsületes ruhájába, mert várja valaki.

Kivezetett s átöltöztem, aztán bevettük a bíró szobájába, hol magát az igazgatót pillantottam meg. Fülíg vörös lettem, majd ismét elsápadtam. De az igazgató csak ennyit szolt:

— Haza vihettek volna már tegnap, de időt akartam engedni, hogy meggondold, mit tettél. Valjon meggondoltad-e?

Válasz helyett zokogva borultam eléje. Fölemelt s komolyan mondá:

— Hinni akarom, hogy észre tértél. Tőled függ, hogy az egészet elfelejtésd példás viseletteddel. Ime, itt az órád, ez vezetett nyomodra, ez legyen emlékeztőd, ha még kísértésbe jutnál.

Nem jutottam többé kísértésbe. Jóvá tettem minden hibámat. Ezt a kis órát pedig hálásan őrzöm.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XXXIX. köt. 11-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

Sz
s o m
S z o n d i
a d ó
i

Helyesen fejtették meg: Witz Arthur és Dezső, Somssich Eszter. Strakovits Aranka és Malvin, Baranyay Gizella, Hoffmann Jolán, Reichlin Rosa, Máder testvérek, Vuskits Ilona, Lescheditzky Kálmán, Rechnitz Henrik és Izidor, Pásztor-Bódogh Ibolyka, Schaffer Mariska és Gézuska, Prámer Mariska, Lang Mariska, Messer Rudolf, Bernáth Emil és Dezső.

FORGÓ BACSI POSTÁJA.

Gergely Péter. Akit kérdezel, már visszaérkezett s újból átvette a kormányzást. — Schaffer testv. Reményilem, hogy azóta a mi Géza öcsénk vigan poroszkál a nagymama udva-

rán. — **Bojtár Endre, Messer Rudolf.** Többed magával kell az ilyesmit beküldeni. Rudolf különben a rejtvénybe elfelejtette bele vonni az *orsót és koporsót*. A *korsó* szó egyáltalán túlsokat szerepelt már a rejtvényekben. — **Wolf Izidor.** Az ilyen história csak úgy közölhető, ha igaz, mert egyéb értéke nem igen van. De már most az a kérdés: igazán úgy történt-e és mikor? Mert élő személyekről, főképen ha uralkodók, szokás egy-egy jellemző érdekes vonást elbeszélni, de nem mint mesét. Előadásod egyébkint dicséretet érdemel. — **Fáy Anna.** A czicza nyilván megőrülne a versnek, de más nem igen vigasztalódnék meg rajta. Játékszobai versikének otthon azonban megjárja. — **Karenovics József.** Nem lesz nagyon könnyű? Amilyen ügyesen szerkesztesz, fogsz te lelni ennél fogasabb rejtvényt. — **Andrássfy Alice.** Majd Karácson felé. — **Máder testv.** Ugy látszik valamely hosszabb elbeszélésnek a magvát közlétek velem. Miféle történet az és ki a szerzője? Kopottas ugyan a terve, de a szép előadás vonzóvá teheti. — **Jelenik Adél.** Az apró s eléggé mindennapi esetkét élénken irtad le. De semmi olyas sajtásága, amely közlését igazolná. A szives megemlékezést a legmelegebben viszonozzuk. — **Reichlin Rosa.** Az egyik megjelent. — *Több levélről a jövő számban.*

Jótekonyság.

A *tűzkárosultak javára*: Koller Kornél gyűjtése 1 frt 80 kr., Mayer Hedvig 1 frt.

Az *Ég áldása legyen a kegyes adakozón.*
Forgó bácsi.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledik. Tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ amaz előfizetőit, kiknek előfizetésük e hóval lejár, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések (melyeknek elküldésére legczélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadó hivatalához: Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.